

Vraag nr. 118
van 20 juni 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Taallessen Nederlands Brussel – Ouders anderstalige leerlingen

Alle cijfers wijzen erop en het is nu toch algemeen bekend : in het Brusselse gewest telt het Nederlandstalig onderwijs veel meer anderstalige en/of Franstalige leerlingen dan kinderen afkomstig uit gezinnen waar alleen Nederlands gesproken wordt. Maximaal wordt ernaar gestreefd om zo goed mogelijk het Nederlands aan te leren aan al deze kinderen die in onze Brusselse scholen les volgen. Om te slagen in deze moeilijke opdracht is één van de belangrijkste elementen de motivatie, en dit zowel aan de kant van de leerlingen zelf, als aan de kant van de ouders.

Bij de inschrijvingen wordt er dikwijls de nadruk op gelegd, in het belang van elk kind, dat ook de ouders zich moeten inzetten om de taal te leren. Zij vragen immers van hun kinderen een niet te onderschatten investering. Het is ook voor de ouders en voor de opvoeding die ze willen aanbieden aan hun kinderen uiterst belangrijk dat zij in de eerste plaats begrijpen waar het in de school over gaat voor alles wat hun kinderen aangaat. Als ouders zelf Nederlands leren en hun kinderen kunnen motiveren en helpen, is de kans op slagen groter. Hiervoor bieden scholen, al dan niet in samenwerking met de gemeenschapscentra of andere instellingen, Nederlandse taalcursussen aan voor volwassenen anderstaligen.

1. Heeft de minister een zicht op het aantal cursussen voor beginnelingen dat wordt aangeboden aan ouders van schoolkinderen ?

2. Hoeveel inschrijvingen telt men er jaarlijks ?

Wat is de gemiddelde kostprijs voor de geïnteresseerden ?

3. Hoeveel kandidaten zijn regelmatig aanwezig in de lessen en hoeveel beëindigen deze cursus ?

4. Hoeveel kandidaten deden mee aan de eindproef en hoeveel slaagden er ?

5. Hoeveel hebben er de kans in een tweede jaar hun taalkennis te vervolledigen ?

6. Worden acties ondernomen opdat dergelijke cursussen meer gepromoot worden in de toekomst, meer bepaald voor de ouders van an-

derstalige kinderen in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest ?

Antwoord

1. De administratie heeft geen aparte cijfers voor het aantal cursussen voor anderstalige ouders aangeboden door Brusselse scholen. Overigens beperken de taallessen Nederlands in Brussel zich niet tot de Nederlandstalige onderwijsinstellingen in Brussel.

Zo worden nogal wat Nederlandse taallessen verzorgd door Brusselseer (Centrum Basiseducatie Brussel VZW), het Centrum Nederlands voor Migranten en ook een aantal buurtorganisaties. De VGC heeft aan Brusselseer de opdracht gegeven taallessen te organiseren. Ook een aantal privé-instellingen biedt cursussen Nederlands aan.

In het Brusselse gewest zijn er drie centra voor volwassenenonderwijs die opleidingen Nederlands voor anderstaligen aanbieden. Deze opleidingen richten zich naar een breed doelpubliek. Het kan dus zijn dat ouders van schoolkinderen aan een van deze cursussen deelnemen.

Vermits er geen specifieke cursussen Nederlands voor anderstalige ouders van schoolkinderen worden georganiseerd, wordt deze deelgroep van cursisten niet afzonderlijk geregistreerd. Om een betere registratie van de verschillende deelgroepen van cursisten mogelijk te maken, werd het project "Huizen van het Nederlands" opgestart. Zodra het "Huis van het Nederlands" in Brussel operationeel is, zal een registratie van de gevraagde gegevens mogelijk worden. De operationalisering is voor in de loop van het najaar gepland.

2. Cursisten ingeschreven voor de eerste twee richtgraden van de opleiding Nederlands voor anderstaligen, waartoe de beginners behoren, moeten geen inschrijvingsgeld betalen. Wel kan het centrum de kostprijs van handboeken en ander cursusmateriaal aan de cursisten doorrekenen. De centra moeten de kosten die zij aan de cursist aanrekenen niet meedelen aan het departement.

Tot nu toe heeft het departement nog geen klachten van cursisten ontvangen betreffende te hoge kosten. Men mag dus geredelijk aannemen dat centra zich bewust zijn van de financiële draagkracht van de desbetreffende doelgroep

en de aangerekende kosten tot een strikt minimum beperken.

Het is budgettair niet haalbaar om alle kosten verbonden aan deze opleidingen ten laste van de Vlaamse Gemeenschap te leggen.

3. De verificateurs van het volwassenenonderwijs stellen bij klasbezoeken soms een hoge graad van afwezigheid vast. Maar om een duidelijk patroon te krijgen van de aan- en afwezigheden zouden veel meer klasbezoeken verricht moeten worden. Het volstaat echter niet het patroon van aan- en afwezigheden te onderkennen. Belangrijker is de kwalitatieve analyse van de afwezigheden. Met andere woorden : waarom zijn bepaalde cursisten, al dan niet frequent, afwezig ? Deze analyse zou eventueel het voorwerp van een wetenschappelijk onderzoek kunnen uitmaken.

Recentelijk werd door Martien Berben van het Centrum voor Taal en Migratie – Steunpunt Nederlands als Tweede Taal van de KU Leuven, een onderzoek gedaan naar de uitval in de cursussen NT 2 georganiseerd in de stad Antwerpen. Uit dit onderzoek blijkt dat de redenen van uitval zich zowel voordoen op het vlak van problemen in de persoonlijke situatie, als op het vlak van de cursus en van de onderwijsinstelling. Vooral wat de laatste twee aspecten betreft, is gebleken dat nogal wat cursisten niet in de voor hen meest aangewezen cursus terecht kwamen, en dat ze vooraf heel andere verwachtingen hadden van wat de cursus zou inhouden. De oprichting van de Huizen van het Nederlands is een cruciale stap om kandidaat-cursisten professioneel te screenen en naar de voor hen meest geschikte cursus door te verwijzen.

4. De organisatie en financiering van het volwassenenonderwijs stoelt op inputgegevens. Het deelnemen aan de examens en het al of niet slagen zijn outputgegevens die tot op vandaag niet centraal worden opgevraagd.

Met het centraal cursistenregistratiesysteem dat sinds 1 september 2003 operationeel is, komt hier binnenkort verandering in. Naast input- en aanbodgegevens zal het centraal registratiesysteem ook beleidsrelevante informatie, zoals uitval, slaagpercentages en doorstroom, kunnen meten.

5. Twee van de drie vermelde centra organiseren cursussen Nederlands voor anderstaligen tot en met het niveau van de tweede richtgraad. Het

derde centrum organiseert zelfs een derde en vierde richtgraad.

Verschillende factoren bepalen, het al dan niet doorstromen van cursisten naar een vervolgaanbod Nederlands. In de eerste plaats moet de cursist zelf gemotiveerd zijn – of worden – om een volgehouden inspanning te leveren ; verder moeten ook de opleidingverstrekkers hun leerinitiatieven en pedagogische aanpak zoveel mogelijk afstemmen op de specifieke noden van de diverse categorieën van cursisten.

6. Momenteel zijn in zeven proefregio's Huizen van het Nederlands opgericht. Vanaf 1 september 2004 zullen in heel Vlaanderen Huizen van het Nederlands bestaan waarnaar scholen maar ook gemeenten en andere dienstverleners anderstaligen kunnen doorverwijzen om Nederlands te leren.

Huizen van het Nederlands staan borg voor het verlenen van volledige en objectieve informatie over het cursusaanbod Nederlands ; na een professionele screening, adviseren zij potentiële cursisten – waaronder ouders van anderstalige kinderen – over het voor hen meest geschikte leertraject.